אין פלאַנטער פון לעבן . . .

א חעכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם מאָדערנעם אידישן לעבן אין אמעריקע

פון מ. ס.

(פאָרזעצונג)

חוה איז געווען בלאַס און אומעטיק. די גרויע האָר האָבן זיך באַהאַלטן צווישן אירע שוואַרצע און דער גאַנצע פון אירע אויגן איז געווען שטיל און אומהיימלאַך. אירע ליפּן זייַנען געווען בלאַס און פעסט צונויפגעפּרעסט. און ס'איז געווען לייכט צו דערקאָנען אויף איר, אז אַ געוויסע רייסן זיך פון איר האַרצן, און אַז זי באַצווינגט זיך מיט אַלע כחות דאָס געוויין אין זיך צו דערשטיקן. אָבער מערקווירדיק שיין איז געווען איר פּנים אונטער דעם בלאַסן שאָטן. אַזוי לייכט און גראַציעז איז געווען איר נאַנג. אַזוי אומעטיג זיס איז געווען איר שמייכל וואָס האָט געשפּילט אויף אירע ליפּן ווען זי האָט גערעדט אימיצן באַגריסן. אַז נים אומזיסט האָט דער הויך־ווירדיקער ראַבי געווען אויף איר זייַנע אַפּטע בלי־קען מיט אַזוי פיל דרך אַרץ.

וואָלף גאַרבער איז גראַד געווען פריילאַך. זיין פּנים האָט געשטראַלט און זייַנע אויגן האָבן געפינקלט. ער איז געווען אויסגעפּוצט אין זייַנע שענסטע קלייַדער און די גרויע האָר זייַנען געווען נאָכאַמאָל פאַרעמט. ער איז אַרומגענאַנגען מיט אַ פּלאַש ווייַן אין דער האַנט און האָט זיך ביי ייעדן איינעם געבעטן צו טרינקען.

טרינקט, טרינקט — האָט ער אייַנגעריפן די געסט. — ס'איז גוטער ווייַן. אמת'ער ווייַן! טרינקט! ס'איז דאָך חתונה היינט!

ער איז אויך צוגעקומען צו חוה'ן מיט דער פלאַש אין איין האַנט און מיט צוויי גלעזער אין דער אַנדערער.

— מחונה'ט לעבן, איר מוזט מיט מיר טרינקען מזל־טוב! — האָט ער געריפן צו איר און האָט געקוקט אויף איר מיט אַ פינקלענדיקן אויג.

דער אומעטיק־זיסער שמייכל האָט געשפּילט אויף אירע ליפּן און אירע בלאַסע באַקן האָבן זיך אַ רויטל גע־טאָן:

— איר ווייסט דאָך אַז איך טרינק ניט קיין ווייַן — האָט זי געפּרואווט זיך אָפּווענדן פון אים.

— ס'געפעלט מיר! — האָט ער שטיפערייש אויסגעריפן, — איר ווייסט דאָך... "פון וועגן אַז ווייס איך דאָס צי איר טרינקט ווייַן אָדער ניט?

ער האָט געלאַכט הויך. אויפן קול, מיט אַ געזונטער פולער ברוסט. חוה האָט אויך אָנגעהויבן שמייכלען. מאַקע וואָס פאַר אַ נאַרישקייט. פון וואַנען זאָל ער וויסן אַז זי טרינקט ניט קיין ווייַן.

— היינט מוזט איר טרינקען! — האָט ער ניט געוואָלט אָפּטרעטן פון איר. — היינט איז אונזערע קינדערס חתונה. היינט איז יום טוב ביי אונז. היינט דאַרף מען טרינקען.

און ניט וואַרטנדיק אויף איר ענט־פער, האָט ער אָנגענאָמען ביידע גלעזער מיט רויטן ווייַן, וועלכער האָט אויס־געלישטשעט פון די פיין־געשליפענע גלעזער.

— טרינקט.— האָט ער געזאָגט צו איר דערלאַנגענדיק איר די גלאָז.

זי האָט געקוקט אויף אים מיט דעם אומעט פון אירע אויגן און מיט דעם בלאַסן שמייכל אויף אירע ליפּן. זי האָט געגומען די גלאָז פון זייַן האַנט און האָט זי אָנגענומען צו די ליפּן.

— וואָרט, וואָרט. — האָט ער זי אַ באַ געטאָן ביי דער האַנט. — אַזוי אַ טרינק מען ווייַן ביי אַ חתונה? מיר דאַרפן זיך ווינשן מזל טוב!

— מזל טוב אונז אַלעמען, — האָט זי שטיל געזאָגט און טרערן האָבן אַנ־געהויבן צו בלישטשען אין אירע אויגן.

— מזל טוב, מזל טוב! — האָט גאַרבער פריילאַך אויסגעשריען און האַלטנדיק די גלאָז אין זייַן רעכטער האַנט, האָט ער געגעבן אַ באַם אַרום חוה'ן מיט זייַן לינקער האַנט. אַזוי שנעל און אַזוי פלינק האָט ער דאָס גע־מאַכט, אַז איידער חוה איז געקומען צו זיך, איז זי שוין געלעגן אין זייַנע אַרעמס און האָט דערפילט זייַן קוש אויף אירע ליפּן.

— וואָס טוט איר, וואָס... אָבער מער ווי די ערשטע פאַר ווערטער האָט חוה ניט געקאָנט אַרויסברינגען. זי איז באַ־רוישט געוואָרן, דערפילנדיק ווי אַלע אַרומיקע האָבן געקוקט אויף זיי און געלאַכט.

— מזל טוב! מזל טוב! — האָבן זיך דערהערט געשריייען פון אַלע זייַ־טן. דעם יונגן עולם איז געפעלן דער שטיפערישער איינפאַל פון מר. וואָלף גאַרבער און זיי האָבן אָפּלאַדירט אַן אויפער.

חתן כלה זיינען אויך צוגעלאָפן און האָבן זיך צעקושט מיט די עלטערן. עס איז געוואָרן פריילאַך. דער פריערדיקער דריקענדער אומעט איז אַזוי ווי מיט דעם רויך אַוועק.

— אוי, מאַמע, זיי פריילאַך הייַנט!

— האָט בען זיך געבעטן ביי איר און האָט זי אַרומגענומען. "חוה האָט אים געקוקט אין די אויגן, וועלכע האָבן גע־בליצט מיט פרייד. זי האָט זיך צע־קושט מיט חתן כלה און אַ ליכטיקער שטראַל האָט זיך באַוויזן אויף איר פּנים.

זי האָט אָבער זיך פאַרשעמט יעדעס מאָל ווען ס'איז איר אויסגעקומען צו באַגעגענען זיך מיט די אויגן פון וואָלף גאַרבער. אַן איינפאַל אביסל!... קושן זיך גאָר... זי האָט געפילט ווי אירע באַקן פלאַמען פון אויפרעגונג. זי האָט אַליין ניט געוואוסט, צי איז זי ביי־ נעבלישטשעט פון די פיין־געשליפענע גלעזער.

— טרינקט.— האָט ער געזאָגט צו איר דערלאַנגענדיק איר די גלאָז.

זי האָט געקוקט אויף אים מיט דעם אומעט פון אירע אויגן און מיט דעם בלאַסן שמייכל אויף אירע ליפּן. זי האָט געגומען די גלאָז פון זייַן האַנט און האָט זי אָנגענומען צו די ליפּן.

— ס'געפעלט מיר! — האָט ער שטיפערישע אויסגעריפן, — איר ווייסט דאָך... "פון וועגן אַז ווייס איך דאָס צי איר טרינקט ווייַן אָדער ניט?

ער האָט געלאַכט הויך. אויפן קול, מיט אַ געזונטער פולער ברוסט. חוה האָט אויך אָנגעהויבן שמייכלען. מאַקע וואָס פאַר אַ נאַרישקייט. פון וואַנען זאָל ער וויסן אַז זי טרינקט ניט קיין ווייַן.

— היינט מוזט איר טרינקען! — פריילאַך. זיין פּנים האָט געשטראַלט און זייַנע אויגן האָבן געפינקלט. ער איז געווען אויסגעפּוצט אין זייַנע שענ־סטע קלייַדער און די גרויע האָר זייַנען געווען נאָכאַמאָל פאַרעמט. ער איז אַרומ־גענאַנגען מיט אַ פּלאַש ווייַן אין דער האַנט און האָט זיך ביי ייעדן איינעם געבעטן צו טרינקען.

טרינקט, טרינקט — האָט ער אייַנ־גערופן די געסט. — ס'איז גוטער ווייַן. אמת'ער ווייַן! טרינקט! ס'איז דאָך חתונה היינט!

ער איז אויך צוגעקומען צו חוה'ן מיט דער פלאַש אין איין האַנט און מיט צוויי גלעזער אין דער אַנדערער.

— מחונה'ט לעבן, איר מוזט מיט מיר טרינקען מזל־טוב! — האָט ער געריפן צו איר און האָט געקוקט אויף איר מיט אַ פינקלענדיקן אויג.

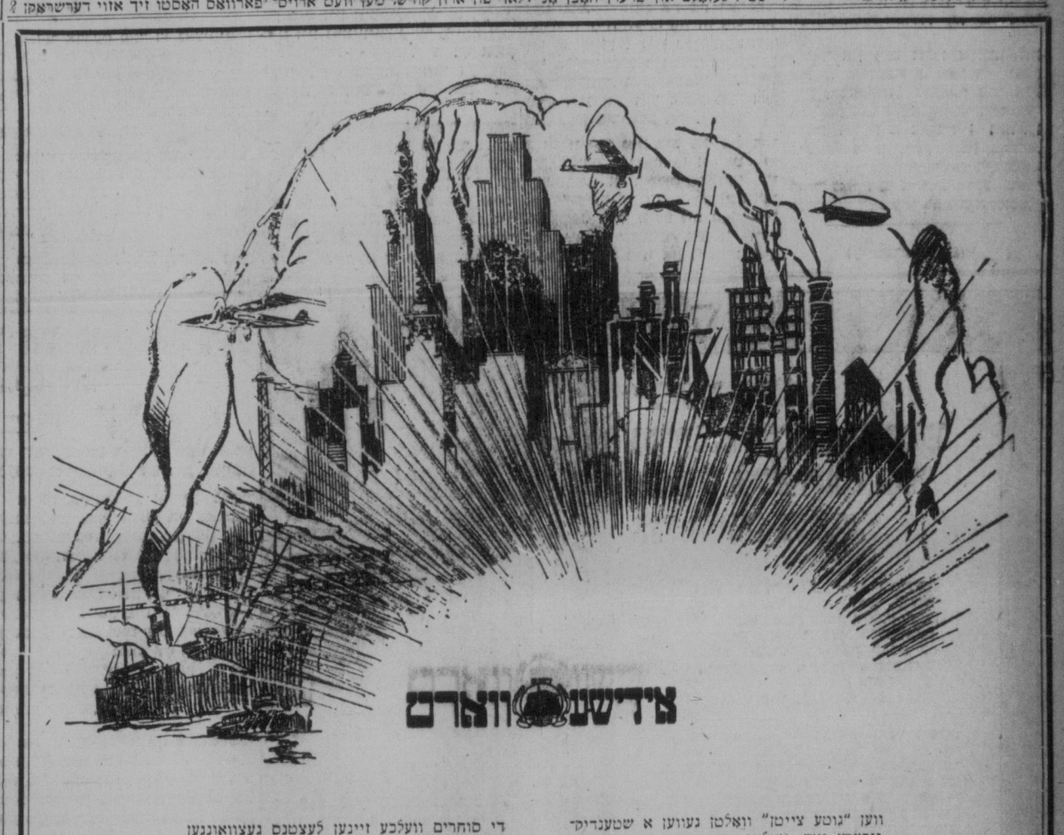

ווען "גוטע צייטן" וואָלטן געווען אַ שטענדיק־זיכערע זאַך, וואָלטן מענשן געהאַט ווייניק צו זאָרגן — זיי וואָלטן זיך ניט געדאַרפט אַנ־שטרענגען — זיי וואָלטן פאַרלאָרן זייער אַמ־ביציע, זייער שטרעבונג צו עטוואָס בעסערס, העכערס . . .

דער איצטיקער "קריזיס", דער חורבן וואָס די "דעפּרעסיע" האָט פאַראורזאַכט, דאָס איז ניט מער ווי דער אויסדרוק פון אַ שטילשטאַנד, אַ פויזע, צווישן צוויי ריזיקע בוואַליעס פון "פּראָספּעריטעט" — די וואָס איז אַוועק — און די וואָס איז אויפ'ן וועג . . .

"דאָס אידישע וואָרט" איז פאַר יאָרן לאַנג געווען פאַרבונדן מיט די דערפאָלגרייכסטע אונטערנע־מונגען. די זייטן פון איין אייניציקער אַלטער אויסגאַבע פון אונזער צייטונג אַנטהאַלט אַ גלענצנדע זאַמלונג פון "אַדוואַרטייזמענטס" וואָס שפּיגלט אָפּ דעם גוטן האַנדלס־צושטאַנד פון יענע "גוטע צייטן".

די סוחרים וועלכע זייַנען לעצטנס געצוואונגען געוואָרן צו אָפּזאָגן אַ טייל פון זייערע אַרבעטער, "שניידן" דעם געהאַלט פון זייערע אָנגעשטעלטע, און פאַרקלענערן זייערע הוצאות, וואָלטן גע־דאַרפט דורכבלעטערן די פריערדיקע אויסגאַבן פון "דאָס אידישע וואָרט" — זיי וואָלטן זיך איבער־צייגט, אַז די איצטיקע שווערע טעג זייַנען ניט מער ווי אַ מיטל פאַר גרעסערע אָנשטרענגונגען.

"אַדוואַרטייזינג" ווערט מיט רעכט באַטראַכט ווי די לעבנס־קראַפט פון האַנדל. "אַדוואַרטייזינג" איז דער זיכערער גרונד־שטיין פאַר די ניט זי־כערע פוס־טריט אויף דעם וועג צו דערפאָלג . . .

טרייבט אוועק דעם "קריזיס" — דורך־'אַדוואַר־טייזן" אין "דאָס אידישע וואָרט" — און דעם גרויסן, רייכן ראַש השנה גומער און דערגעענ־טערט צו זיך

פּראָספּעריטעט און גוטע צייטן.

טעלעפאָן 52-213

The Israelite Press Ltd.

165 Selkirk Ave., East — Winnipeg

Classified Section קלאַסיפייד סעקשאָן

פּפּיציעלע פּריזן פאַר אַדוואַרטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין פּאַל, 55. פּער אַנייט ליין		3 מאָנאַטן,	$2.15 אַנייט ליין
פאַר אַ וואָך, 20ס.	" "	6 מאָנאַטן,	$4.00 " "
פאַר אַ מאָנאַט, 75ס.	" "	פאַר 1 יאָר,	$7.50 " "

:-: פערזענלאַכעס :-:
PERSONAL

וואָלץ און נייסטער פאַקס טראַנט, נאַ־ראַנטירטער קורס $5.00. טעפּ דענסינג קלאַסן פאַר ביינעם מיידלאַך, קלאַסן פאַר קינדער.

פּראָפעסאָר און מיס סקאָט

LYCEUM PRIVATE STUDIO

Phone 88 106

היים און אָפּיס פאַרניטשור פאַרלאַנגט

פאַר מזומן געלט.

KILSHAW'S

Auctioneers

Canada Bldg. Phone 29 040

GIBBONS UPHOLSTERY & METAL WORKS

צוזאַמענשטויס אַרבעט אַ ספּעשעלטי עקספּערט אַרבעט

ראַדיאַייטערס, באַרי אַרבעט, טאַפּס, אַפּהאַלסטערי

144-6 Fort St., cor. York

Phone 22 667

שדכנים ביוראָ

ליידיס און דזשענטלמען פון יעדן עלטער און קלאַס. איינציקע מיט געלט און היימען, נאָר זיי זיינען איינזאַם: פרייוואַ־טע ערנסטאַפטע שידוכים אַראַנזשירט. שטריינג נעמיס. זייער קליינע שהכנות געלט. קומט אַדער שרייבט — די סענטראַל, רום 2, 382 דאַנאַלד סט., 4 טירן פון נאָטר דיים עוועניו.

מעדיציניישער מאַסאַזש

מרס. ה. ערעל־סאַלאָוויי, פּראָפעסיאָנעלע מאַסאַזשיסטן, אויסגעלערנט ביי דער דעמאָנ אין באַהאַנדלונג פּאַראַליזעס און אַלע פאָרמען פון רומאַטיזם.

838 SOMERSET BLOCK

Ph. 88 066 Res. 56 766

MARBLE & GRANITE CO.
CAMPBELL BROS.

מיר שפּעציאַליזירן זיך אין מאַכן פאַר־שיידענע אידישע מצבות — זעט אונ־ער אויסשטעלונג איידער איר באַ־שטעלט ערגעץ אַנדערש. אונזערע פּריזן פרייז פון דיוטי. קומט אַריין פרייזן זייַנען זייער כעסיקע.

90 Hespeler Ave., Phone 501 495

מואווינג פעקינג
קרייטינג שיפּינג

25 817 — מינימום — 25 817

National Cartage & Storage Ltd.

נ. הערמאַן, 492 סעלקירק עוועניו. אַנט־קעגן אַרעצקים סטאָר. ערשט קלאַסי־קער זייגערמאַכער און גאָלדשמידט. אַרבעט געמאַכט צו מעסיקע פּרייזן.

מיר האָבן קאַרס וואָס פאָרן יעדן טאָג אין אַלע דיעקשאָנס

מאָטאָר טוריסטן

מאַכט אייערע רעזערוואַציעס אין פאַראויס.

AUTO TRANSPORTATION BUREAU

382 Donald St. Phone 86 139

שפּייז פעקלאַך קיין רוסלאַנד

צוליב די נייע רעגולאַציעס ווערן שפּייז פעקלאַך צוגעשטעלט צו אייערע פריינט פון דיוטי. קומט אַריין אַדער שרייבט פאַר אַ פרייזן ליסט צו:

G. P. FRIESON

Phone 54 087

178 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

אַרבעטער פאַרלאַנגט
HELP WANTED

פאַרלאַנגט אַ מאַן—איך האָב אַ גוטע פּראָפּאָזיציאָן פאַר אַ מאַן מיט אַ לעיִ מאַדעל 4 טירן סעדאַן. זיך ווענדן צווי־שען 5 און 8 נ. מ. אין 508 סקאָט בילדינג, 272 מיין סטריט.

שטעלע פאַרלאַנגט

פאַרלאַנגט אַ שטעלע אין אַ מאַנטרי דזשענעראַל סטאָר. קאָן מענערדזשן די גאַנצע ביזנעס. אַ סך עקספּיריענס און דער עטלאַכע שפּראַכן. זיך ווענדן צו ראָס אידישע וואָרט באַקס 7270.

אַ דיפּלאָמירטער העברייאישער לערער (סינגעל) פון ווילנער סעמינאַר, אַנגע־פירט דריי יאָר מיט אַ העברייאישער שול אין אייראָפּע. קאָן גוט תלמוד. זוכט אַ שטעלע אַלס לערער. ווענדן זיך צו רעוו. גאַלדשטיין, עסטעוואָן, סאַסק.

נעשעפט געלעגנהייטן

אַ סענס פאַר קעש! אַ פרוכט סטאָר אין צענטער פון שטאָט מיט פאַרקויפס סטאַק און פיקסטשורס פאַר $400. זיך ווענדן, אורזאַך מוז פאַרלאָזן די שטאָט. ווענדן 543 עליס עוועניו.

:-: צו פאַרקויפן :-:
FOR SALE

5 רומיקע באַנגאַלאָו איסט אויף מיין סטריט, שענסטע געגנט אין נאָרט־טע איינריכטונגען, הייסע וואַסער באַ־הייצונג. אַן צווייפל אַ גרויסע מציאה, פאַר $5.000. מוז געזעען ווערן כדי צו באַגרייפן און אָפּשאַצן די שיינקייט און קוואַליטעט פון מאַטעריאַלן און געבוי.

מיאַווינג פיקטשור אין אַ פּראָגרע־סיווער מאַסקאַטשעוואַן שטעטל פון 750 איינוואוינער. שיינער זומער רע־זאָרט און אויך אַ גרויסע באַפעלקערונג פראָגרעסיווע פאַרמערס. איינגעטימער וויל פאַרבייטן פאַר וויניפּענער פּראָ־פּערטי.

סוויטס צו פאַרענטן

באַלפוריאַ אַפּאַרטמענטס, קאָטיד־ראַל עוועניו, די שיינהייט פון דער נאָרט ענד. דאָס לעצטע וואָרט פון מאָ־דערנע איינריכטונגען. שיינע ליכטיקע צימערן, 3 און 4 רומס. רענט $50 און $60.

וואַנעל אַפּאַרטמענטס, קאָר. אָט־לאַנטיק און אייקינס, אויסגעפיקסט אויפן שענסטן אופן, מיט עפּאַרידזש־רייטאָרס, 3 רומס, $42.50.

קאַרמאַן בלאָק, באַראָוס עוועניו. אַלע פיניישינג, מאָדערניסטישע דעקאָראַ־ציעס. 2 רומס און קיטשענעט, $30. 3 רומס, $35.

נאָבל בלאָק, אַלפּרעד עוועניו. אַלע פיי־נישינג, שיינע גרויסע צימערן; 3 און 4 רומס, רענט $35 און $40.

נלאָב אַפּאַרטמענט, סס. דזשאַנס עוועניו. שיינע ליכטיקע רומס. 4 רומס $35, 5 רומס $40.

רענסריו אַפּאַרטמענטס, קאָרנער מאָונטען און פּאָוערס, אַלע פיניישינג, שיינע ליכטיקע רומס. 3 רומס און קיי־טשענעט $37.50.

3 רומס און זומער קיטשען, אין פּרוטשאַרד און טשאַרלס סטריט. רענט $17.

5 רומס און אַ סאַן רום נייע באַנ־נאַלאָו, אַלע פיניישינג, אַלע פלאָרס, אַפּאַרטיק צו מוזן דעם 15ן סעפּטעמ־בער. רענט $40.

נעלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.

אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פאַרקויפן אַ 6 רום הויז, פולי מאָ־דערן, אין פּוירסט קלאַס קאַנדישן; זיך ווענדן אין 148 אַלפּרעד עוועניו איסט פון מיין סטריט.

צו פאַרקויפן אַ נייעם האָט פּוינט עלעקטריק סטאָוו, אַ דייننג רום סעט, אַ רעזערוואַרן סעט, אַ רייניאָ, ווי אויך אַנדערע שטוב זאַכן. זיך ווענדן 18 דיי־נענס עוועניו.

צו פאַרקויפן אַ קליינע שניידער שאָפּ ביליק. די ריכטיקע פּערזאָן קאָן מאַכן אַ שיין לעבן. זיך ווענדן אין 578 בראַדוועי עוועניו.

:-: צו פאַרענטן :-:
FOR RENT

באַלטיק אַפּאַרטמענטס

קאָר. אייקינס און מאַנטאַבאַ

צו פאַרענטן 3 און 4 רום סוויטס שיין דעקאָרירט, סקרינד באַלקאָנס רענט רעזאָנעבל. זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאָן 56 668.

סוויטס צו פאַרענטן אין סאַלטער בלאָק, רעדוואוד און סאַלטער, צוויי סוויטס פון 4 קליינע רומס און איין סוויט פון 4 גרויסע רומס. טעלעפאָן נידט 52 477.

צו פאַרענטן צוויי אַדער דריי רומס מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן. זיך ווענ־דען אין 317 סט. דזשאַנס עוועניו.

צו פאַרענטן סוויטס

פלאָרא קאָורט, 220 פלאָרא. 3 און 4 רום סוויטס, אין ערשט קלאַסיקן אַפּאַרטמענט. רענט $27 ביז $40.

קליידזש בלאָק, מאָרערער בלאָק, 395 סעלקירק עוועניו. 3 רום סוויט, $32.50; 4 רום סוויט $38.

סטאָר אויף קאָרנער סעלקירק און פּאָוערס, גרויסע ליכטיקע סטאָר, גוט פאַר אירגענד וועלכן געשעפט. רענט זייער מעסיק.

ח. פערלמאַן און נ. זעלטשען

MUTUAL AGENCIES

874 Main St. Phone 51 000

צו פאַרענטן 102 און 104 לאָסטער סטריט, יעדע הויז מיט 6 רומס, פולי מאָ־דערן, נייע רעפרעריט. $25 אַ מאָ־נאַט. זיך ווענדן אין 93 גרענוויל סט.

סוויט צו פאַרענטן

אַמאַנאַ קאָורט, 260 פּרינסעסס עוו. 3 רומס און באַד אין מאָדערנעם בלאָק. עלעקטריק רענדזס. $32 ביז $41 אַ מאָנאַט. קאָן אַריינמוזן דעם 1טן אָק־טאָבער. זיך ווענדן צום קערטייקער.

RAMONA COURT

269 PRITCHARD AVE.

צו פאַרענטן אַ האַלבע סטאָר מיט 2 גרויסע רומס, גוט פאַר יעדן סאָרט בוזנעס און וואוינונג, אַדער פאַר אַן אָפיס און ווערהויז. אַדער מאַנופאַק־טשורינג. רענט ביליק, גוטער לאָקאַ־ציאָן. 140 אָסבאָרן סטריט, קאָרנער בראַדוועי.

:-: צו פאַרענטן :-:

3 און 4 רום סוויטס צו פאַרענטן אין יוראָפּיען בלאָק. הייסע וואַסער טאָג און נאַכט. ביליק רענט. זיך ווענדן אין 203 מעקגראַנאַר סטריט.

צו פאַרענטן אַ שיינע געפּוירנישטע רום אין אַ בלאָק מיט אַלע באַקוועמי־לאַכקייטן, ביי אַ קאָפּל אָן קינדער. פאַסיק פאַר אַ סינגל פרוי אַדער מאַן. ביליק רענט. ווענדן אין 1000 מיין סטריט, קאָר. פּרינסעסס, סוויט 8.

2 רום סוויט, גרויסע ליכטיקע רומס, גוט, עלעקטריק, טעלעפאָן און אַלע באַ־קוועמלאַכקייטן. מעסיקע רענט צו די ריכטיקע שכנים. זיך ווענדן אין 367 טשאַרלס סטריט.

צו פאַרענטן 1 אַדער 2 רומס מיט אַדער אָן באַד. גרויסע ליכטיקע רומס אַלע באַקוועמלאַכקייטן. נאָענט צו מיין סטריט. ווענדן 233 פּרינסעסס עוועניו.

יעקב פידלמאַן ע"ה

צו מר. און מרס. דאָרפמאַן און צו דער נאָנצער משפּחה דרי־קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיטנעפיל אין דעם פאַרלוסט פון דער זייער חשוב'ן פאָטער און זייידע. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו וועג־רען און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מרס. גלאַנץ

און פאַמיליע

309 פלאָרא עוועניו

יעקב דוב בר ישראל פידלמאַן ע"ה

צו מר. און מרס. דאָרפמאַן און צו דער נאָנצער משפּחה אונ־זער טרייסט און מיטנעפיל אויף דעם פאַרלוסט פון זייער חשוב'ן פאָטער און זייידע וואָס איז אויך אונזער פאַרלוסט, אַלס רבי אין שול פון מושב זקנים. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

א. גרינבערג, פּרעזידענט

אין באַרד אָף דירעקטאָרן

ב. סאַרנער, סעקראַטאַר

יעקב פידלמאַן ע"ה

צו מר. און מרס. מ. דאָרפ־מאַן און צו דער נאָנצער פאַמי־ליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטנעפיל אין דער פאַרלוסט פון זייער

מוטער

מיר ווינשן זיי געטרייסט צו וועג־רען און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מיס איטע בערג

395 מעגנגס עוועניו

צו דער בעלאַס פעמילי

אין לאַנסער, סאַסק., דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטנעפיל אין דעם פאַרלוסט פון זייער

מוטער

מיר ווינשן זיי געטרייסט צו וועג־רען און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מיס איטע בערג

395 מעגנגס עוועניו

אַרעצקי

איך וויל איר זאָלן פאַרזיכערן אויב איר דאַרפט

אינשורענס

פאַר פייער לעבנס, פאַרזיכערונג

אוטאָמאָביל פייער גלאַס האַל אַס

פאַנס מיר

52 619 אַדער 21 980

A. HARRIS

וואַנצן און קאַקראַוטשעס

פאַרניטשעס. אַרבעט גאַראַנטירט

CHARLES RIESS & CO.

376 Colony St. Phone 33 529

האָט געשאָסן זיין פרוי ווייל זי האָט אים אַליין געהייסן קאָכן סאָפּער

אָבער ער אַליין און ניט זי איז געפאַלן אַ קרבן פון זיין ווילדן עגאָאיזם

פון ש. וואַרעט

די זריעה פון טראַגעדיע צעבליט זיך גאַנץ אָפט אויף אַ מערקווירדיקן אופן. ניט אַלעמאָל שפּראָצט די טראַגעדיע אַרויס אויף אַ באַרן פון פינסטערע מע־שיס אָדער טרויעריקע אומשטענדן. גאַנץ אָפט ווערט אַ טראַגעדיע דער רע־זולטאַט פון אַן אורזאַך. וואָס וואָלט געקאָנט דיגען אַלס מאַטעריאַל פאַר דעם שטויזיס פון וויסנשאַפטסלייט.

אַט נעמט, צום ביישפּיל, די טראַגע־דיע וואָס האָט זיך אָפּגעשפּילט אין דער היים פון ווילאַם רייטסעל, פון דזשעקסאָן, מיסיסיפּי. ער האָט געשאָסן זיין פרוי ווייל זי האָט אים געהייסן, אַז ער זאָל זיך אַליין אָפּקאָכן סאָפּער און דער רעזולטאַט איז געווען אַז ער איז געפאַלן אַ קרבן פון זיין איינגענע עגאָאיזם.

רייטסעל, אַ 39 יאָריקער מאַשינעס־מ־ן זיך צעקריגט מיט זיין פרוי. זיי האָבן ביידע באַשלאָסן זיך אָפּצוזונדערן אייגער פון דעם צווייטן, איידער ער האָט פאַרלאָזן דאָס הויז, האָט ער געפרעגט זיין פרוי צי זי וועט אים דער־לויבן צו בלייבן מיט אים אונטער איין דאַך. זי איז איינגעגאַנגען דאַרויף און האָט אים אָפּגעטיילט אַ צימער פאַר זיך אַליין, דערלויבנדיק אים אויך צו עסן מיט איר פאַמיליע ביי דעמזעלבן טיש. פאַר דער דאָזיקער פריוויליגיע האָט רייטסעל איר געדאַרפט צאָלן 15 דאָ־לאַר אַ וואָך אויסער די דריי דאָלאַר סופּפאָרט וואָס ער האָט אַליין גענומען אויף זיך צו גיבן איר.

די ערשטע פאַר טעג זייַנען אַריבער שטיל. רייטסעל איז געקומען אַהיים. האָט באַגריסט זיין פרוי גלייך ווי זי וואָלט געווען צו אים ניט מער ווי אַ פרעמדע און האָבנדיק אָפּגעעסן זיין מאָלצייט, איז ער אַוועק צו זיך אין צי־מער. ער איז געווען אַ גרויסער ענג־איסט און האָט פון זיך געהאַלטן אין איין בלאָזן. זיין מיינונג איז געווען אַז קיין שענערס און בעסער פון אים איז אויף דער וועלט ניטאָ און אַז יעדער איינער דאַרף זיך פאַר אים בויגן.

מיט עטלאַכע טעג צוריק איז רייט־סעל אַהיים געקומען פרי פון דער אַר־בעט. ס'איז געווען פיר אַזייגער נאַכמי־טאָג, צוויי שטונדן איידער זיין פרוי האָט געדאַרפט גרייטן דעם טיש.

— גיב מיר שנעל עפּעס עסן, ווייל איך מוז שוין אַוועקגיין, — האָט ער באַפוילן.

— אויב דו מוזט גיין, טאָ כאַפּ זיך אַריין אין קיך און מאַך פאַר זיך סאָ־פּער, — האָט די פרוי געענטפערט. רייטסעל איז געוואָרן אויסער זיך פון כעס. אַרויסלויפנדיק פון הויז ווי אַן אָפּגעבריטער, האָט ער אַ קלאַפּ געטאָן מיט דער טיר. דריי שטונדן האָט ער זיך געוואַמט. ווען ער איז געקומען צו־ריק האָט פון אים געשמעקט שנאַפּס.

— האָסט שוין פאַרטיק דעם סאָ־פּער? — האָט ער ווידער געפרעגט.

— אַלע האָבן שוין אָפּגעגעסן — איז געווען דער פרוים אומשולדיקער ענט־פער — אויב דו ביסט הונגעריק גיי אַריין אין קיך און זע וואָס דו קאָנסט דאָרט געפינען פאַל זיך.

ער איז אַוועק אין קיך, וואו ער האָט עפּעס אויסגעזוכט און האָט זיך אויעק־געזעצט עסן. זיין רציחה איז אָבער גע־געמען פון דאָרט די ספרי תורה'ס און דעם חזנ'ס קול וועט זיך צעטראָגן מיט אַ שטיל־האַרציק געבעט...

שטיל און מעלאָדיש האָט דער ראַבי געזאָגט די ברכות. האַלטנדיק די אויגן האַלב צוגעמאַכט. שטיל האָט דער אונטן אַריינגעקוקט דורך די פענסטער. אָבער די שטילקייט איז ניט אַמאָל אַי־בערגעריסן געוואָרן דורך אַ מורא'דיק קען געשריי וואָס האָט זיך פלוצים אַרויסגערייסן פון חוה'ס מויל.

עס איז געוואָרן אַ טומל. אַלע האָבן זיך אַ לאָז געטאָן צו חוה'ן; זי איז גע־ווען בלאַס ווי אַ מת און אירע אויגן זייַנען געווען גרויס און ווילד. זי האָט מיט שרעק געקוקט צו די פענסטער פון נאָס, דורך וועלכע די אונטערשוואַרצ־קייט האָט אַריינגעקוקט.

— וואָס איז? וואָס איז געשען?

— האָבן שטימען געפרעגט איינס נאָך דעם אַנדערן.

— ס'איז גאָר ניט, גאָר ניט געשען

— האָט גאַרבער אָנגעהויבן באַרואיקן דעם עולם — זי האָט זיך מסתמא פאַר עפּעס געשראָקן.

בען איז צוגעלאָפן און האָט אַרומ־גענומען די מוטער און האָט זי געדריקט צו זיך:

— מאַמע, מאַמע טייערע... וואָס איז דיר? וואָס איז געשען? איז דיר אַפּשר ניט גוט געוואָרן.

טרינקט אַביסעלע ווייַן וועט אייך בעסער ווערן, — האָט גאַרבער זיך צו־גערופן מיט אַ גלאָז ווייַן אין האַנט.

חוה האָט אַוועקגעשטופּט די גלאָז ווייַן פון זיך. זי האָט לאַנגזאַם זיך באַ־רואיקט און האָט געפרעגט אַרויס־ריינגען אַ שמייכל אויף די ליפּן.

— ס'איז גאָר ניט, גאָר ניט, קינ־דער, — האָט זי געדעט שטיל, — ס'איז מיר שוין איבערגעגאַנגען...

— אָבער וואָס איז דיר געווען מאַ־מע? — האָט בען ניט געוואָלט אָפּ־טרעטן פון איר.

— די קלענערע קינדער זייַנען גע־שאַנגען אַרום איר מיט טרערן אין די אויגן.

— די מאַמע האָט זיך פאַר עפּעס דערשראָקן, — האָבן זיי געזאָגט, — זי האָט געקוקט צום פענסטער.

— מען האָט טאַקע געדאַרפט די פאַרהאַנגען אַרונטערציען, — האָט גאַרבער געזאָגט. — ס'איז גאָר פון קאָפּ אַרויס.

און ער האָט אָנגעהויבן אַרונטער־ציען די זייַדענע פאַרהאַנגען.

חוה האָט אַלץ מיט שרעק געקוקט צו די פענסטער.

— וואָס איז עס געווען, מאַמע? פאַרוואָס האָסטו זיך אַזוי דערשראָקן?

— האָט בען ווידער געפרעגט.

— איך וויַיס ניט... — האָט חוה געענטפערט אין האָט אַ פיר געטאָן מיט דער האַנט איבער דעם שטערן, — עס זיינען גע־וויס מיינע נערוון... עס האָט זיך מיר אויסגעוויזן אַז איך האָב געזען אַ פּנים אין פענסטער... אָט אין יענעם פענסטער פון דער נאָס... וואָס דער מחותן האָט אַיצט פאַרשטעלט...

— אַ פּנים? אַ פּנים אין פענסטער?

— האָבן אַלע זיך דערשראָקן און גע־נומען קוקן טומעלדיק אַרום זיך.

— וויַיס איך, גאַרישקייטן... — האָט גאַרבער אויסגערופן, — עס האָט זיך אויסגעוויזן. ווי קומט אַהער אַ פּנים פון אַ מענטש...

חוה האָט זיך באַרואיקט און האָט שטילערהייט געזאָגט צום ראַבי:

— איך וואָלט וועלן איר זאָלט מאַכן אַ מלא נאָך מיין מאַן... נאָך דעם חתן'ס פאָטער...

דער ראַבי האָט געשאָקלט מיטן קאָפּ אויף יאָ.

מר. גאַרבער האָט געקוועטשט מיט די פליעצעס, ער האָט אָבער קיין וואָרט ניט געזאָגט.

אין יענער נאַכט איז רעי אַז אומע־טיקע געשטאַנען ביי איר סיגאַר סטאָנד אין רעסטאָראַן.

אַרום איר האָט געטומלט פון מענשן און דאָס שאַרפע ליכט פון די עלעק־טרישע לאַמפּן האָט איר געשניטען אין די אויגן. ס'איז געווען אַ וואַכעדיקע נאַכט. קיין מוזיק האָט דעם אָוונט ניט געשפּילט. מענשן זייַנען פונדעסטוועגן געווען אַ סך. כמעט אַלע טישלאַך זייַ־נען געווען באַזעצט און איבערן גרויסן רעסטאָראַן־זאַל איז געשטאַנען אַ רויך פון סיגאַרן און טומעל פון רייד.

רעי האָט דעם טומל ניט געהערט און האָט דעם רויך ניט געפילט: זי האָט געקוקט מיט אַפּעגע אויגן און קיינענס ניט געזען. זי האָט מיט דער האַנט געשלעפּט סיגאַרעט באַקס־לאַך פון אונטערן גלאָז, האָט מעכאַניש גענומען געלט און האָט אָפּגעקלונגען אויפן דרעזשיסטער, און האָט ניט גע־וואַרט אויפן אַנדערן. ער איז אַרויס־ריינגעלאָפן אין דער נאָכט.

אַט נעמט אַביסעלע ווייַן וועט אייך בעסער ווערן, — האָט גאַרבער זיך צו־גערופן מיט אַ גלאָז ווייַן אין האַנט.

חוה האָט אַוועקגעשטופּט די גלאָז ווייַן פון זיך. זי האָט לאַנגזאַם זיך באַ־רואיקט און האָט געפרעגט אַרויס־ריינגען אַ שמייכל אויף די ליפּן.

— ס'איז גאָר ניט, גאָר ניט, קינ־דער, — האָט זי געדעט שטיל, — ס'איז מיר שוין איבערגעגאַנגען...

— אָבער וואָס איז דיר געווען מאַ־מע? — האָט בען ניט געוואָלט אָפּ־טרעטן פון איר.

— די קלענערע קינדער זייַנען גע־שאַנגען אַרום איר מיט טרערן אין די אויגן.

— די מאַמע האָט זיך פאַר עפּעס דערשראָקן, — האָבן זיי געזאָגט, — זי האָט געקוקט צום פענסטער.

— מען האָט טאַקע גע